

<i>Raadsvergadering</i>	: 19 februari 2015
<i>Kenmerk</i>	: SL/1245400
<i>Nummer voorstel</i>	: RV 15-07
<i>Agendapunt</i>	: 10
<i>Portefeuille</i>	: Wethouder Van der Torre

Onderwerp:

Verordeningen op het gebied van handhaving Participatiewet, IOAW en IOAZ

Aan de gemeenteraad,

Voorstel tot besluit

1. Vaststellen van:

- a. De "Maatregelenverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015 gemeente Soest";
 - b. De "Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015 gemeente Soest";
 - c. De "Handhavingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015 gemeente Soest";
2. De ingangsdatum van bovenstaande verordeningen vaststellen op 1 maart 2015, met toepassing van artikel 9 van de Referendumverordening Soest.

Inleiding

Vanaf 1 januari 2015 vervangt de Participatiewet de Wet werk en bijstand (Wwb). Daarin zijn dan gelijktijdig de wijzigingen opgenomen als gevolg van de Wet maatregelen Wet werk en bijstand, die ook per 1 januari 2015 in werking is getreden. In de Participatiewet is opgenomen, dat de eerder door de gemeenteraad vastgestelde verordeningen rondom de Wwb blijven gelden tot maximaal zes maanden na 1 januari 2015. Zodra de nieuwe verordeningen in het kader van de Participatiewet zijn vastgesteld door de gemeenteraad en in werking zijn getreden vervallen de eerder vastgestelde verordeningen.

Er moeten door de nieuwe wetgeving veel verordeningen worden aangepast. Gekozen is om de verordeningen op het gebied van "Handhaving" (3 stuks) aan de gemeenteraad aan te bieden in één voorstel. Dit voorkomt dat er meerdere raadsvoorstellen met vrijwel dezelfde algemene tekst aangeboden moet worden.

Bij "Handhaving" gaat het om alle activiteiten die ervoor moeten zorgen dat mensen zich aan wet- en regelgeving houden. De teksten van de verordeningen zijn voornamelijk technisch van aard en daarmee soms wat moeilijk leesbaar. De voorlichting over handhaving aan cliënten zelf, is juist laagdrempelig van aard. In de kern draait handhaving binnen de Participatiewet namelijk om goede voorlichting vooraf. Preventief beleid zagezegd. Dit is ook de kern van het Beleidsplan Hoogwaardig Handhaven van de uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen van de gemeenten Baarn, Bunschoten en Soest. Uiteraard samen met het uitgangspunt dat er streng gehandhaafd wordt op frauduleus en onrechtmatig gedrag. De uitgangspunten van dit beleidsplan en van het gevolgde beleid rondom dit thema, blijven met de komst van de Participatiewet ongewijzigd. Wel dienen de verordeningen aangepast te worden aan de nieuwe wet.

Bij de drie verordeningen die ter besluitvorming voorliggen gaat het om de Maatregelenverordening, de Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive en de Handhavingsverordening. Hieronder een korte toelichting per verordening en wat de belangrijkste wijzigingen zijn ten opzichte van de bestaande verordeningen.

Handhavingsverordening

In deze verordening wordt geregeld hoe de gemeente zorg zal dragen voor een hoogwaardig handhavingsbeleid. Het is een opsomming van de andere gemeentelijke stukken die in onderling verband het totaalconcept hoogwaardig handhaven regelen. Daarmee is deze verordening bij wijze van spreken de paraplu van het onderwerp handhaving in de Participatiewet, IOAW en IOAZ. De verordening zelf is eigenlijk erg leeg, maar wel wettelijk verplicht. Het daadwerkelijke gemeentelijk beleid ligt zoals gezegd vast in het Beleidsplan Hoogwaardig Handhaven en bijbehorende beleidsregels.

Verandering

De beleidsuitgangspunten rondom handhaving zijn met de invoering van de Participatiewet niet veranderd. Daarmee is er bij deze verordening geen sprake van inhoudelijke wijzigingen en gelden de aanpassingen alleen vanwege de veranderende wettelijke grondslag. Deze aanpassing moet voor 1 juli 2015 geregeld zijn.

Maatregelenverordening

In de Participatiewet en voorheen in de Wet werk en bijstand is uitdrukkelijk gekozen voor het uitgangspunt dat rechten en plichten twee kanten van één medaille zijn. Het recht op een uitkering is altijd verbonden aan de plicht zich in te zetten weer onafhankelijk van de uitkering te worden. Dit betekent dat de vaststelling van de uitkering niet alleen afhangt van de toepasselijke uitkeringsnorm en de beschikbare middelen van de belanghebbende, maar ook van de mate waarin opgelegde verplichtingen worden nagekomen. Indien niet aan opgelegde verplichtingen wordt voldaan wordt dit gesanctioneerd door het opleggen van een (tijdelijke) korting. Dit geldt ook indien er door de uitkeringsgerechtigde niet wordt voldaan wordt aan de inlichtingenplicht of indien er anderszins verwijtbaar niet wordt meegewerkt door de uitkeringsgerechtigde. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om aan de rechten en plichten van bijstandsgerechtigden op een heldere en sociale wijze invulling te geven. Uit een oogpunt van rechtszekerheid wordt het gemeentelijk beleid in een verordening vastgelegd.

Verandering

Bij de maatregelenverordening is er sprake van het samenvoegen van twee verordeningen. Er was een aparte verordening voor de WWB en een aparte verordening voor de IOAW (Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers) en de IOAZ (Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen).

Ten aanzien van het opleggen van maatregelen is de Participatiewet daarnaast verder aangescherpt. Nieuw en de belangrijkste wijziging is dat er een aantal geüniformeerde verplichtingen is opgenomen in de wet zelf. Bij het niet nakomen van die verplichtingen is er geen keuzevrijheid voor de gemeente ten aanzien van de hoogte van de maatregel. Wel voor de duur van de maatregelperiode en de termijn van verrekening van de maatregel. Deze keuzevrijheid is ingevuld in de voorgestelde verordening. Hierbij is wederom aangesloten bij de termijnen zoals die gehanteerd worden in de huidige verordeningen.

In de toelichting bij de Maatregelenverordening is in het onderdeel "Algemeen" stil gestaan bij de verschillende overwegingen, die een rol hebben gespeeld bij de opstelling van de artikelen in de Maatregelenverordening en de daarbij te maken keuzes. Duidelijk mag zijn dat het vaststellen van de hoogte van de uitkering en de daaraan verbonden verplichtingen voor bijstandsgerechtigden maatwerk vergt.

Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive

Bij schending van de inlichtingenplicht stelt de wet dat we als gemeente een boete op moeten leggen. Deze bestuurlijke boete wordt verrekend met de lopende uitkering. Bij het opleggen van deze boete moet de gemeente rekening houden met een beslagvrije voet. Met andere woorden, er is een minimuminkomen waar we geen boete over mogen heffen. Pas boven deze beslagvrije voet, waarvan de hoogte overigens ook weer wettelijk is vastgelegd, geldt de inhouding van de boete op de lopende uitkering.

Als iemand nog een keer de inlichtingenplicht schendt, dus bij recidive, dan hoeft je als gemeente de beslagvrije voet niet meer te hanteren. Je zou dan een boete op mogen leggen tot 100% van de lopende uitkering. Hoe coulant we daar als gemeente mee omgaan, dat ligt vast in deze verordening.

Verandering

Bij deze verordening is geen sprake van inhoudelijke wijzigingen en gelden de aanpassingen alleen vanwege de veranderende wettelijke grondslag. Dat betekent dat we enerzijds invulling geven aan het uitgangspunt dat fraude niet mag lonen, maar anderzijds ook rekening gehouden wordt met de zorgplicht van gemeenten. In de verordening heeft de gemeente de ruimte aangegeven voor het afwegen van situaties en omstandigheden, waarin het buiten werking stellen van de beslagvrije voet niet proportioneel wordt geacht.

Beoogd resultaat

Een rechtmatige uitvoering van de Participatiewet, IOAW en IOAZ mogelijk maken.

Argumenten

1.a Het is wettelijk verplicht in het kader van de Participatiewet, de IOAW en de IOAZ een maatregelenverordening vast te stellen.

Zowel de Participatiewet, de IOAW (Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers) als de IOAZ (Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen) geven aan de gemeenteraad de opdracht bij verordening regels te stellen voor de weigering en verlaging van de uitkering in bepaalde situaties. Deze regels zijn vastgelegd in de Maatregelenverordening.

1.b en c De gewijzigde wetgeving per 1 januari 2015 is aanleiding de "Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive" en de handhavingsverordening opnieuw vast te stellen.

De invoering van de Participatiewet, de inwerkingtreding van de Wet maatregelen WWB en de Verzamelwet SZW 2015 maken dat er in de huidige verordeningen nogal wat technische aanpassingen moeten plaatsvinden.

2. De voorgestelde verordeningen zijn voor de in de uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen Baarn, Bunschoten en Soest samenwerkende gemeenten gelijkloidend.

3. Instemming Cliëntenraad Sociale Zekerheid.

De verordeningen zijn besproken met de Cliëntenraad Sociale Zekerheid en zij stemmen in met de stukken.

Kanttekeningen/risicobeheersing

N.v.t.

Aanpak/uitvoering

De concrete uitvoering op het gebied van handhaving van de Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015 gebeurt door de uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen BBS.

Communicatie en participatie

Bekendmaking van de verordeningen zal gebeuren conform de gebruikelijke richtlijnen.

De Cliëntenraad Sociale Zekerheid is gevraagd om advies op alle drie de verordeningen. Zij kan instemmen met de verordening, maar had wel een aantal opmerkingen bij de Maatregelenverordening. Zie in de bijlage de brief van de Cliëntenraad. De opmerkingen van de Cliëntenraad zijn besproken in hun vergadering van 7 januari en na ambtelijke toelichting is wijziging van de verordening niet nodig gebleken.

Evaluatie en verantwoording

Via de reguliere P&C cyclus wordt verslag gedaan van de uitvoering van de Participatiewet en overige inkomensregelingen.

Kosten, baten, dekking

N.v.t.

Referendabel ja/nee

Ja.

Normaal gesproken zou een verordening in werking treden 6 weken nadat hij bekend is gemaakt. Vanwege de uitvoerbaarheid van de nieuwe regels rondom handhaving in de Participatiewet, maken we gebruik van artikel 9 van de referendumverordening. Hierin staat beschreven dat indien de inwerkingtreding van het besluit geen uitstel kan lijden, de gemeenteraad kan bepalen dat het in werking treedt alvorens de termijn is verstreken. Daartoe is een zinsnede opgenomen in bovenstaand voorstel tot besluit.

Soest, 5 februari 2015

Burgemeester en wethouders van Soest,
de secretaris, de burgemeester,

A.R. Veenstra

R.T. Metz